

FRITIDSTILBUD

**EN FÆLLESSKABSKILDE MED
UFORLØSTE POTENTIALER**

Udarbejdet af
Helle Marie Mortensen, seniorkonsulent
Emilie Kastrup, projektassistent

August 2024

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

4	Det fritids- og ungdomspædagogiske område fortjener en højere prioritering
10	Behov for en fælles forståelse af fritidstilbud
14	Mangel på viden, data og forskning
18	Udvikling af kompetencer og faglige fællesskaber i fritidstilbud
22	Litteraturliste

Det fritids- og ungdoms- pædagogiske område for- tjener en højere prioritering

Det fritids- og ungdomspædagogiske område har betydning for børn og unges livsduelighed. Dermed har det potentiale til at være en af løsningerne på den omsiggribende mistrivsel blandt børn og unge – men det kræver, at området prioriteres højere.

Undersøgelser viser, at børn og unges fritidsliv i pædagogiske rammer kan forebygge oplevelser af mistrivsel, ensomhed og social eksklusion, samtidig med det kan støtte børn og unges livsmuligheder gennem andre lærings-, udviklings- og dannelsesformer end den traditionelle skolelæring. Dette på tværs af sociale skel og i et mere selvvalgt og frit rum end det, børn og unge fx møder i skolen (Petersen et al., 2023; EVA, 2017).

Behovet for at flytte fritids- og ungdomspædagogikken længere op på den politiske dagsorden accentueres af den nye "Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse", som giver lokal frihed til at gøre skoledagene kortere. Det gør det ekstra vigtigt, at der er gode fritidstilbud, som større børn og unge kan benytte, når skoledagen slutter.

Der har allerede været besparelser på kommunernes budget til fritidsinstitutioner gennem de seneste år (Ritzau, 2023). Derudover har de eksisterende udvidede frihedsgrader til bl.a. at afkorte skoleugen (BUVM, 2023) allerede lagt pres på fritidstilbuddene, da ikke alle har fået tilført ekstra midler, selvom de skal holde åbent i længere tid (Altinget, 2023). En analyse viser tilmed, at knap halvdelen af lederne i fritids- og klubtilbud oplever, at børn og unge står uden for fællesskaberne, selvom lederne betragter fællesskaberne som et af de vigtigste formål for fritids- og klubtilbud. Dette skyldes ifølge lederne i høj grad, at børnene og de unge er i tilbuddene for kort tid, men også manglende fysiske rammer og for lidt personale i tilbuddene (EVA, 2023). Det er med andre ord vigtigt, at der rettes opmærksomhed på fritidstilbud.

“

Børn og unges fritidsliv i pædagogiske rammer kan forebygge oplevelser af ensomhed, mistrivsel og social eksklusion samt støtte børn og unges livsmuligheder gennem andre læringsformer end den traditionelle skolelæring (...)

Kompetencer der synes at medvirke til øget trivsel, livsglæde, men også livsmuligheder i forhold til skole, fritidsjob og på længere sigt uddannelsesmuligheder.

”

(Petersen et al. 2023)

Deltagere i Rundbordsinitiativet

Ayse Kosar Larsen, Projektchef for fritidspædagogisk viden i Center for Ungdomsstudier og bestyrelsesmedlem i Fagligt Selskab for Fritids- og Ungdomspædagogisk Ledelse

Bente Bjørnholt, Ph.d., seniorforsker i VIVE

Birte Navntoft, Sekretariatschef i Ungdomsringen

David Thore Gravesen, Ph.d., lektor på VIA University College

Dina Celia Madsen, Områdechef på EVA

Ejnar Bo Pedersen, Sekretariatschef Ungdomsskoleforeningen

Elisabeth From-Pedersen, Forperson for Netværket af Ungdomsråd

Jesper Christensen, Direktør Teach First og tidligere social, børne- og ungdomsborgmester Københavns Kommune

Jesper Larsen, Fritids- og ungdomspædagog, master i ledelse og organisationsudvikling. Rådgiver og udviklingskonsulent med afsæt i egen virksomhed, Upol.dk, og tidligere klubchef i Fredericia Kommune

Kirsten Elisa Petersen, Lektor på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse

Lars Søgaard Jensen, Medlem af BUPL's forretningsudvalg

Lone Lollesgaard, Tovholder for Ungenetværk, Børne- og Kulturchefforeningen

Pedja Predag Jovetic, Fritidscenterleder i Aalborg Kommune

Sofie Sauzet, Ph.d., lektor på Københavns Professionshøjskole

Stina Vrang Elias, Adm. direktør i DEA

Toke Agerschou, Selvstændig rådgiver og tidligere områdechef i Fritids- og Ungdomsskoleområdet i Århus Kommune

Derfor har Tænketanken DEA gennemført en række rundbordssamtaler med aktører på det fritids- og ungdomspædagogiske område. Aktørerne kommer fra en bred vifte af organisationer.¹ Det overordnede mål med rundbordssamtalerne har været at sætte fokus på vigtigheden af, at det fritids- og ungdomspædagogiske område får en højere placering på den politiske dagsorden og efterfølgende prioriteres.

Målgruppen for dette initiativ er fritidstilbud for børn og unge i alderen 10-18 år. Når det er særlig relevant at beskæftige sig med denne aldersgruppe, skyldes det to forhold. For det første kan vi se, at deltagelse i fritidstilbud daler, desto ældre børnene bliver (DST, 2023). For det andet er der særligt behov for en indsats i denne periode af børn og unges udvikling og trivsel, da hjernen i 10-13-års alderen er ekstra modtagelig for forandringer. Det kan udfordre børn og unges udvikling af social intelligens, hvis de sidder isoleret med deres mobiltelefon i stedet for at være social med andre (BUPL, 2023, Dahl et al. 2018). Fritidstilbud kan hjælpe med denne socialisering, samtidig med det bl.a. kan være til gavn for unges dannelse, livsduelighed, uddannelse og trivsel, hvilket gælder for unge fra alle positioner. På den måde kan det være en gevinst ikke kun for det hele menneske, men også for hele samfundet.

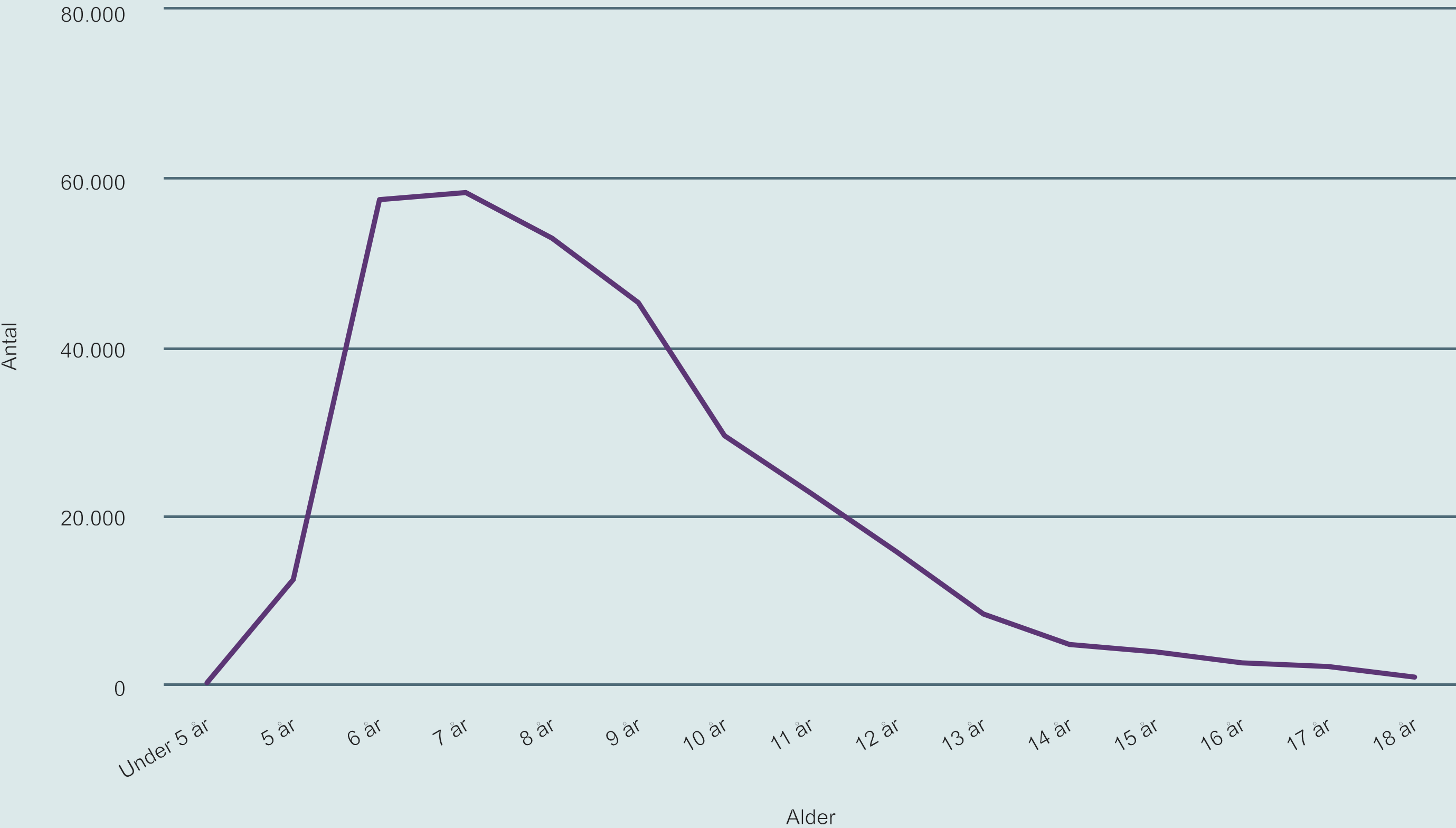
Definition af fritidstilbud:

I notatet har vi, for overskuelighedens skyld, valgt at bruge betegnelsen "fritidstilbud" for fritids-, junior-, og ungdomsklubber samt ungdomsskoler. Fritidstilbud anvendes således som en samlebetegnelse med mindre, der er en årsag til at nævne et særligt tilbud.

Deltagerne i rundbordssamtalerne har dykket ned i, hvilken viden der findes på området, samt hvor der skal sættes ind, hvis vi skal styrke det fritids- og ungdomspædagogiske område. Der er afholdt fem møder i alt. På hvert møde har der været drøftet en særlig tematik og dertilhørende opmærksomhedspunter på det fritids- og ungdomspædagogiske område. På baggrund af drøftelserne i rundbordssamtalerne har DEA udarbejdet dette notat, som skal inspirere videre drøftelser af, hvad der skal ske på området.

Opmærksomhedspunkterne i notatet er henvendt til både fritidstilbuddene selv, det kommunale niveau og det ministerielle niveau.

¹ På enkelte møder har nogle af deltagerne haft en stedfortræder fra samme organisation.

Kilde: Danmark statistik fra år 2023, SFO, fritidshjem, fritids-, junior- og ungdomsklubber: [Statistikbanken](#)

Behov for en fælles forståelse af fritidstilbud

På landsplan er der færre og færre børn og unge, der benytter de kommunale fritids-, junior- og ungdomsklubber, og ca. 20 pct. af Danmarks kommuner har ikke kommunale fritidstilbud til børn og unge i udskolingen (DST, 2023; KL, 2020).

Faldet i fritidstilbud kan forklares med en vifte af årsager. En del kan forklares med pressede kommunale budgetter, ligesom COVID-19-pandemien har haft indflydelse på kendskabet til fritidstilbuddene.

Danmark har en lang tradition for at have fritidstilbud vævet ind i børn og unges hverdag. Det har de været i næsten 100 år – og de er på den måde en del af den danske selvforståelse. Men spørgsmålet er, om vi er kommet til at tage fritidstilbuddene for givet. I hvert fald kan man konstatere, at de har oplevet dalende opmærksomhed i de sidste 20 år. Det er paradoksalt, fordi vi lever i en tid, hvor der er et enormt fokus på trivsel – men omvendt er der meget lidt fokus på, hvordan pædagogisk faciliterede tilbud i fritiden kan være med til at dæmpe op for den mistrivsel, som alle er så optagede af.

Der er derfor behov for at gøre opmærksom på den helt særlige mulighed, som fritidstilbuddene udgør i en dansk barndom og ungdom, og hvordan det sikres, at området holdes ajour med behovene i dag.

20%

af Danmarks kommuner har ikke kommunale fritidstilbud til børn og unge i udskolingen.

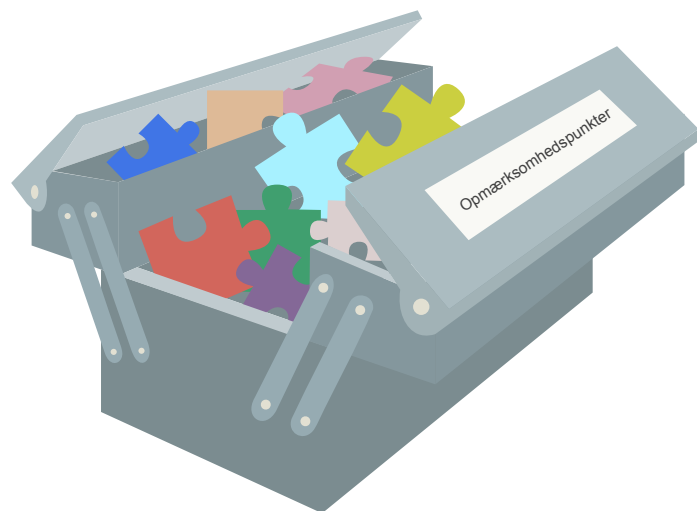
(KL, 2020)

For at få viden om og forståelse for fritidstilbud, kan der bl.a. sættes ind på følgende områder:

Vi mangler fælles mål og værdier for fritidstilbud

- Mange fritidstilbud udbydes under forskellige og overlappende lovgivninger. Der er således ikke ens rammer og krav til tilbuddene. Hvad er den indholdsmæssige konsekvens? Har det betydning for kvaliteten af tilbuddene? Det betyder, at pædagogisk personale, ledere og forældre har svært ved at orientere sig i mulighederne på fritidsområdet og finder tilbuddenes formål og indhold uklare (Rådet for Børns Læring, 2023). Der er derfor brug for at definere, hvad samfundet vil med fritidstilbuddene. Ved rundbordssamtalerne var der delte meninger om, hvordan det gøres bedst.
- Nogle aktører på fritidsområdet taler for, at der kommer en fælles lovgivning for alle fritidstilbud, for at sikre kvaliteten på tværs af alle fritidsinstitutionstyper. De forskelligartede lovgrundlag kan nemlig medføre, at der kan være stor forskel på kvaliteten af fritidstilbuddene og risiko for ulige vilkår for at deltage heri (Rådet for Børns Læring, 2023). En fælles lovgivning for fritidstilbud kan desuden sikre, at fritidsområdet får selvstændig status som et vigtigt pædagogisk tilbud for alle børn og unge – i lighed med folkeskolen, gymnasierne, erhvervsuddannelserne mv.
- Andre aktører er uenige i, at der skal være en fælles lovgivning på området. En af grundene hertil er, at det kan mindske kommunernes muligheder for at iværksætte de fritidstilbud, som der er behov for lokalt. Og det er bl.a. vigtigt fordi, der er forskel på kommunernes behov og udfordringer i fx storbyer sammenlignet med udkantsområderne. Der er dog argumenter for, at en fælles beskrivelse for vejledende mål og værdier for alle fritidstilbud, uanset lovgivning, kan give landets forskelligartede tilbud mere klarhed om, hvad fritidstilbuds overordnede idealer og værdier er. De kan desuden være pejlemærker for de enkelte fritidstilbuds daglige virke.
- Fælles mål og værdier for fritidstilbud – om det så er i form af en vejledende beskrivelse eller en lovgivning – kan give en overordnet forståelse for, hvorfor fritidstilbud er vigtige, og hvad de kan bidrage med. Det kan tilmed være afgørende ift. at få et fælles grundlag for at igangsætte relevant forskning og indhente data, som kan understøtte udviklingen af området, jf. kapitlet om viden, data og forskning.

Oplysningsindsats overfor forældre

- Forældre spiller en vigtig rolle mht. at få børn og unge til at deltage i fritidstilbud. Forældrenes til- eller fravalg af fritidstilbud afhænger bl.a. af det oplevede behov for et værested for børnene, prisen og udbuddet af aktiviteter i tilbuddet (EVA, 2018). Imidlertid har flere forældre til børn og unge i fritidstilbud et relativt lille indblik i hverdagen i tilbuddene, da forældrene sjældent er synlige i fx klubberne, fordi deres børns klubbeltagelse overvejende er selvstændig, og fordi flere forældre ikke føler sig inddraget i klublivet i tilstrækkelig grad (Center for Ungdomsstudier, 2023). Dette kan medvirke til, at forældrene i mindre grad understøtter deres børns deltagelse i fritidstilbud ved fx at give dem et skub til at komme hjemmefra, hvilket nogle fritidstilbud er afhængige af, da børnene ellers kan fristes til at tage hjem og fx dyrke det digitale liv i stedet. Hvis det digitale liv i for høj grad erstatter de analoge fællesskaber i fritidstilbuddene, kan det påvirke børns og unges selvtilid negativt ift. mestring af sociale kompetencer. Derfor kan kommuner og de enkelte fritidstilbud med fordel klædes bedre på til at oplyse forældrene om, hvad fritidstilbud tilbyder, og hvad deres børn kan få ud af at gå i et fritidstilbud. I den forbindelse bør forældrene også oplyses om, at de er en vigtig samarbejdspartner for at få unge til at tilvælge fritidstilbud (Ibid.).

Fokus på koordinering og organisering af fritidstilbud på flere niveauer

- Ved rundbordssamtalerne blev der sat fokus på, at fritidsområdet bør prioriteres højere, da det er et område med et stort potentiale, der ikke bliver udnyttet. For at fritidstilbud får en højere prioritering, skal dette være afspejlet i organiseringen på flere myndighedsniveauer. Hvis fritidstilbud har et organisatorisk ophæng på alle niveauer, bliver det nemmere at sikre koordinering mellem niveauerne (ministerier, kommuner og institutioner) ift., hvem der bør varetage hvilke opgaver, for at fremme kvaliteten af fritidstilbud på bedste vis.
- Flere af deltagerne ved rundbordssamtalerne har også sat fokus på vigtigheden af netværksdannelse, vidensdeling og erfaringsudveksling mellem fritidstilbud i kommuner, som ikke alle steder er tilstrækkelig i dag. Det kan fx være viden om, hvordan kommuner organiserer sig på fritidsområdet, som kan være forskelligt fra kommune til kommune.

Mangel på viden, data og forskning

Er der noget, vi i Danmark er verdenskendte for, er det data. Vi har meget data på et utal af områder. Men det gælder ikke fritidsområdet, hvor der er meget få data.

En af forklaringerne er, at fritidstilbuddene er organiseret efter fem forskellige lovgivninger, hvorfor det er svært at finde et samlet overblik over børn og unges brug af fritidstilbud (KL, 2020; EVA, 2018).

Når det gælder forskning om fritidsområdet og ungdomspædagogikken, så er området i vækst, men stadig et underrepræsenteret og underfinansieret felt. Der er derfor en begrænset viden om betingelserne for fritids- og ungdomspædagogisk faglighed, praksis og organisering og deres betydning for børn og unges deltagelse og trivsel (Ringskou & Gravesen, 2020; Sauzet, 2024). Dette kan være med til at forklare, at der er en relativt lille samfundsmæssig anerkendelse af det potentiale, som fritids- og ungdomspædagogik har ift. bl.a. de trivselsproblematikker, som Danmark og mange andre lande slås med.

Derfor foreslås følgende opmærksomhedspunkter:

Behov for mere viden og flere data på området

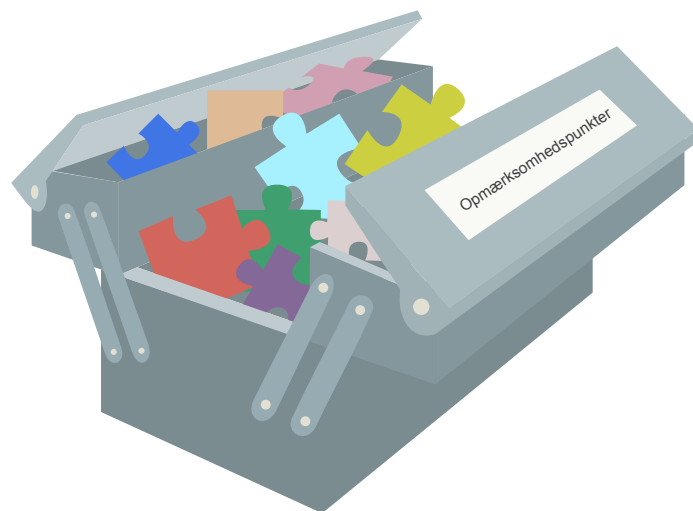
- Der er behov for mere statistik om udbud af og deltagelse i fritidstilbud rettet mod større børn og unge. Eksisterende data er behæftet med usikkerhed, bl.a. fordi fritidstilbud for større børn og unge i fx folkeskolens udskoling hører under flere forskellige lovgivninger, der er svære at få samlet data om, end fx SFO for børn i indskolingen gør.
- Fx bygger fritidstilbudsstatistikken for antallet af indskrivninger på administrative data fra kommunerne, hvor den kommunale registreringspraksis varierer. Derfor har Danmarks Statistik ikke altid mulighed for at ensrette og validere data. Der er således ikke et fuldstændigt overblik over alle fritidstilbud, og fritidstilbudsstatistikken er behæftet med usikkerhed (Rådet for Børns Læring, 2023).
- Derfor bør der investeres i styrket statistik om eksisterende fritidstilbud, som kan bidrage til et overblik over alle tilbud på tværs af de forskellige lovgivninger. Det kan bl.a. gøre det muligt at følge andelen af alle indskrivninger i fritidstilbud, åbningstider, i hvor høj grad fritidstilbuddene benyttes, normeringer m.m.
- Det vil også være gavnligt med mere praksisnær viden om fritidstilbud, således at der er et databaseret afsæt for udvikling af praksis. Det kan fx være viden om, hvorledes børn og unge oplever fritidspædagogikken i fritidstilbuddene, som personalet kan bruge til at blive dygtigere til bl.a. at øge børn og unges trivselschancer.

Det fritids- og ungdomspædagogiske område i forskningsreserven

- Der er behov for større puljer af forskningsmidler, der sikrer grundig og langstrakt forskning på fritidsområdet med mulighed for inddragelse af praksis. Derfor bør det fortsat prioriteres, at der sættes midler af til det fritids- og ungdomspædagogiske område for aldersgruppen 0-18 år i forskningsreserven i lighed med de 5,9 mio. kr., som blev afsat i 2023 (Partnerskab for Børneforskning, 2024). Der mangler viden inden for områder, som fx hvordan kvaliteten af fritidstilbud højnes, børn og unges deltagelsesmuligheder i fritidstilbud, viden om forskellige fritidstilbuds organisering, børn og unges overgange mellem fritidstilbud samt skole og fritidstilbud mv.
- Midlerne uddeles via Partnerskab for Børneforskning, som sikrer såvel videnskabelig excellence som inddragelse af praksis. Det er også en vigtig prioritet ved fremtidige uddelinger. Og selvom dette initiativ fokuserer på de lidt større børn – og Partnerskab for Børneforskning er etableret for at understøtte forskning med fokus på de mindste børn – så giver det god mening at benytte det apparat, som er etableret til uddeling af forskningsmidler.
- Der er desuden behov for midler til koordination og videndeling af forskningen på området. Dette så man sikrer, at forskningen ikke bliver fragmenteret. Her kan man fx bygge videre på arbejdet i Forskningsnetværk for fritidspædagogik.²

² Forskningsnetværk for fritidspædagogik fungerer pt. på frivillig basis.

Læs mere om netværket her: <https://www.kp.dk/forskning-og-udvikling/forskningsnetvaerk-for-fritidspaedagogik/>.

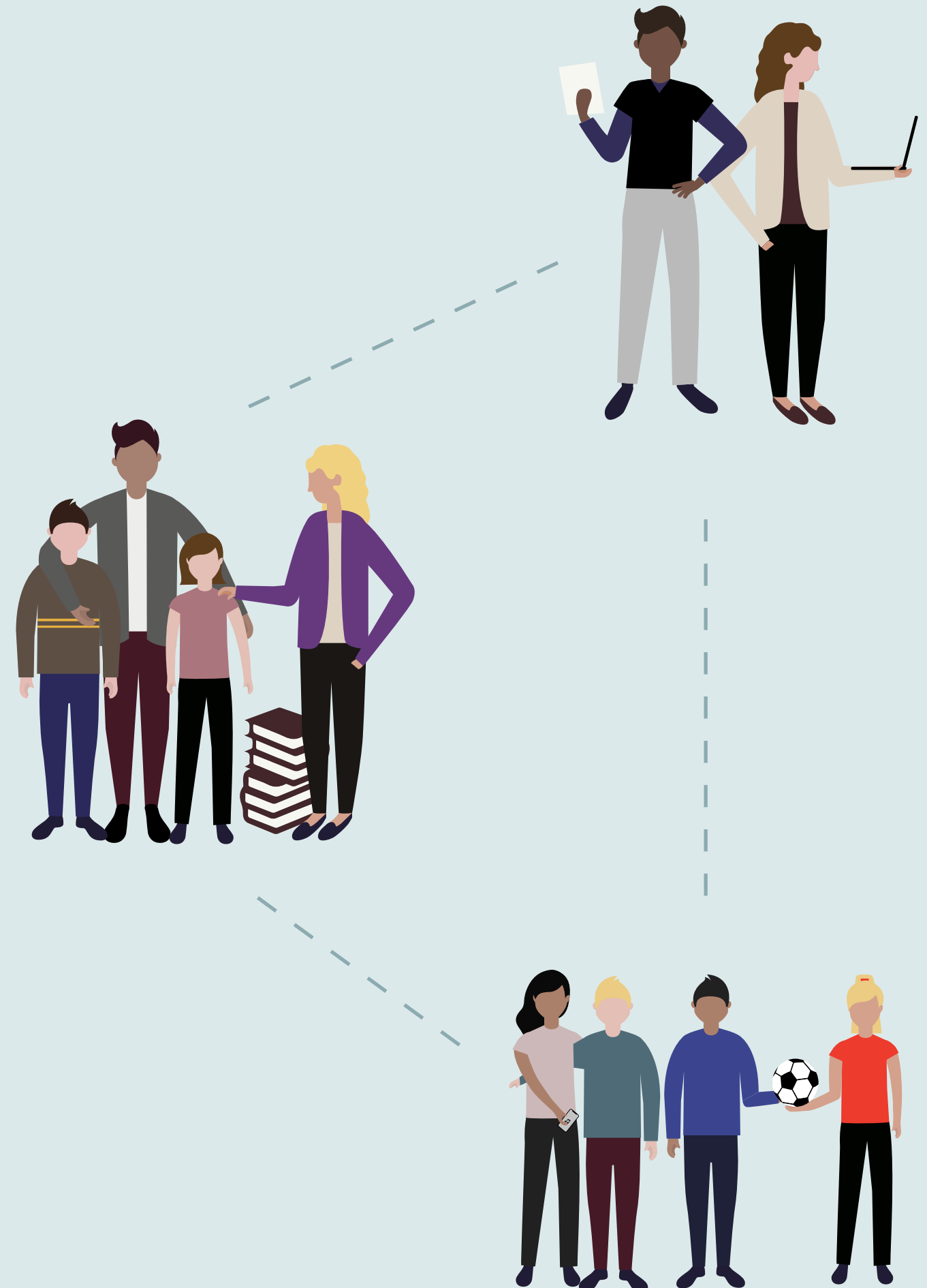
Udvikling af kompetencer og faglige fællesskaber i fritidstilbud

Ungdomspædagogikken er en enestående mulighed for at arbejde med unge ud fra et helhedsperspektiv, der støtter ungdomslivet på tværs af forskellige fællesskaber og arenaer (Schultz, 2022).

Mange peger på, at det moderne samfund i større eller mindre grad er præget af en præstationskultur, af individualisering mv. Her kan fritids- og ungdomspædagogikken være et modsvar til den øgede mistrivsel og være med til at skabe et rum for unge med mindre præstationspres (Petersen, 2022). Pædagogikken og personalet er i den sammenhæng essentielle for at sikre en rammesætning af det ungdomsliv, som leves i fritidstilbuddene.

Én ting er muligheden for at dygtiggøre sig som personale – det er vigtigt. Men det er tillige en selvstændig problemstilling for det fritids- og ungdomspædagogiske felt, at den faglige ledelse er under pres. Dette er, bl.a. fordi lederne ikke oplever, at der er tid eller rammer til at udøve tilstrækkelig faglig ledelse pga. besparelser, færre hænder, flere børn med særlige behov og mange politiske initiativer, der skal føres ud i livet og tilpasses det enkelte fritidstilbud. Den faglige ledelse er dog vigtig for at skabe en god hverdag for både det pædagogiske personale og de unge i fritidstilbud (Bjørnholt et al., 2024).

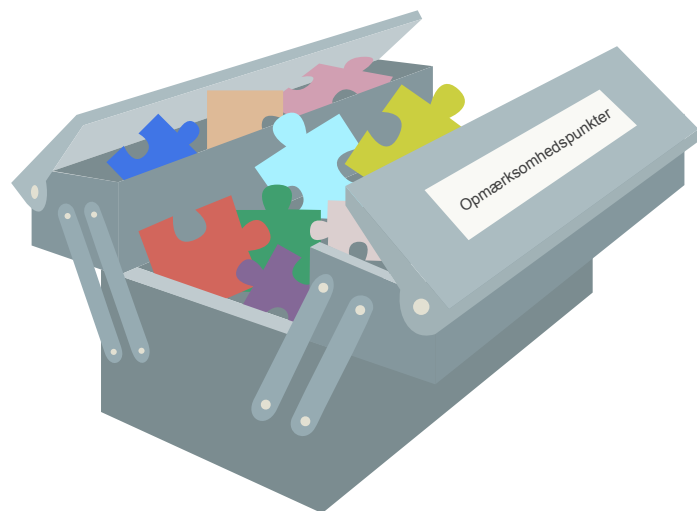
Men hvordan skabes der god faglig ledelse og hvordan rekrutterer og fastholder vi det dygtige pædagogiske personale, både i det enkelte fritidstilbud, men også i selve faget, som mange uddannede pædagoger desværre forlader lidt for hurtigt ift. det store behov for dyb faglighed, som vores børn og unge har brug for.

Nedenfor er samlet en række bud:

Prioritering af efteruddannelse og kurser

- Der mangler viden om betydningen af efteruddannelse på fritidsområdet, men indsigter fra dagtilbuds- og skoleområdet viser, at uddannelse og efteruddannelse kan bidrage til at skabe et bedre læringsmiljø og betyde, at pædagogisk personale har en mere positiv og støttende adfærd overfor børn. Dette kan betyde færre konflikter og bedre læring samt højere trivsel for børn og unge (EVA, 2023). Derfor bør det undersøges, om de samme tendenser er gældende for fritidsområdet.
- Det pædagogiske personale på det fritids- og ungdomspædagogiske område efterspørger mere efter- og videreuddannelse. Under rundbordssamtalerne blev kommunernes økonomi fremhævet som en af de største barrierer for efter- og videreuddannelse. Det betyder, at personalet i fritidstilbud ikke får den nødvendige kompetenceudvikling. De kommende års økonomiske smalhals i kommunerne kan således vanskeliggøre en kommunal prioritering af løbende kompetenceudvikling, som også på dette område er vigtigt for, at pædagogers faglighed tilpasses de foranderlige og aktuelle livsvilkår og interesser, som børn og unge har i dag.
- Med de udfordringer, der er med at finde pædagogisk personale, kan der også med fordel arbejdes på at klæde medarbejdere med andre fagligheder på til at varetage arbejdet med børn og unge. Det kan fx være i form af relevante kompetenceudviklingskurser.

Fokus på det fritids- og ungdomspædagogiske område i en ny pædagoguddannelse

- Pædagoguddannelsens skole- og fritidsspecialisering skal ifølge bekendtgørelse og studieordninger bl.a. baseres på videnskab og forskning. Det er dog langt fra alle områder inden for dette felt, der er et tilstrækkeligt vidensgrundlag om. Det betyder, at de kommende skole- og fritidspædagoger har begrænsede muligheder for at spejle sig i og identificere sig med den forskningsbaserede viden, de kan finde (Ringskou & Gravesen, 2020). Der mangler bl.a. viden om fritidspædagogisk praksis, organisering, faglighed i fritid mm. Derfor kan der med fordel være fokus på at sikre et vidensgrundlag i en ny pædagoguddannelse, der muliggør, at der på pædagoguddannelsen kan undervises i alle aspekter af det fritids- og ungdomspædagogiske område. Dette vidensgrundlag kræver, ifølge flere rundbordsdeltagere, at der gives større forskningsbevillinger til langvarige og innovative projekter, jf. kapitlet "Mangel på viden, data og forskning".
- Ved rundbordssamtalerne blev det også efterspurgt, at der i en evt. ny pædagoguddannelse prioriteres et fokus på undervisning i, hvordan der differentieres mellem pædagogisk faglighed for fritidstilbud til børn med hhv. socialpædagogiske og almene behov.

Fokus på faglig ledelse og fællesskaber for ledere

- Faglig ledelse har potentiale til at øge den faglige kvalitet i fritidstilbud og understøtte pædagogers arbejdsglæde og motivation. Faglig ledelse bedrives dog i mange tilfælde for lidt og for usystematisk, og pædagogerne mangler feedback og faglig sparring fra lederne. Der er behov for tid og ressourcer til at understøtte faglig ledelse, og hvordan den skal udøves (Bjørnholt et al., 2024).
- Derfor blev det italesat ved rundbordssamtalerne, at faglige fællesskaber, hvor ledere kan give hinanden faglig sparring, er særdeles vigtige. Derfor er der stor opbakning til Det Faglige Selskab for Fritids- og Ungdomspædagogisk Ledelse, der blev etableret i november 2023. Faglige fællesskaber for ledere kan også bruges til, at lederne kan udveksle erfaringer om deres ledelsesopgaver med hinanden. Forskning viser nemlig, at ledere i fritidstilbud kan føle sig fagligt ensomme i deres ledelsesopgave og savner faglig sparring (Bjørnholt et al., 2024).

Litteraturliste

Ackesjö, H., & Haglund, B. (2021). *Fritidspedagogisk undervisning: En fråga om intentionalitet, situation-styrning och inbäddning*. Utbildning & Lärande.

Altinget (2023). "Kortere skoledage lægger pres på fritidstilbud". <https://www.altinget.dk/artikel/kortere-skoledage-laegger-pres-paa-fritidstilbud>.

Bjørnholt, B., Kjer, M. G., & Madsen, A. E. (2024). *Faglig ledelse i fritidstilbud*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

BUPL (2023). "Ny viden om teenagehjernen er fantastisk nyt for pædagoger". BUPL.

BUVM (2023) "Ny aftale: Udvidede frihedsgrader i folkeskolen forlænges". Børne- og Undervisningsministeriet (uvm.dk).

Center for Ungdomsstudier (2024). "Forældres forventninger til og oplevelser af deres børns fritidsklub-ber". CUR.

Dahl, R. E., Allen, N. B., Wilbrecht, L., & Suleiman, A. B. (2018). Importance of investing in adolescence from a developmental science perspective. *Nature* 554(7693): 441-450.

DST (2023). Statistikbanken. Danmarks Statistik. <https://www.statistikbanken.dk/BOERN5>.

EVA (2017). *Kendetegn ved kvalitet i fritids- og klubtilbud – en vidensopsamling*. Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2018). *Børns og unges brug af fritids- og klubtilbud*. Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2023). "93 % af landets fritidstilbud vægter fællesskaber højt. Alligevel har de svært ved at få alle med". Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/grundskole/fritids-og-klubtilbud/93-af-landets-fritidstilbud-vaegter-faellesskaber-hoejt-alligevel-har-de-svaert-ved-at-faa-alle-med>.

KL (2020). *Børn og unge i fritids- og klubtilbud – Analyse af kommunernes fritids- og klubtilbud*. Kommunernes Landsforening.

Partnerskab for Børneforskning (2024). Forskningsmidler (borneforsk.dk).

Petersen, A. (2022). "Vi kan gøre fritidspædagogikken til et modsvar på den øgede mistrivsel". <https://vbn.aau.dk/da/clippings/vi-kan-g%C3%B8re-fritidsp%C3%A6dagogikken-til-et-modsvar-p%C3%A5-den-%C3%B8gede-mistr>.

Petersen, K. E., Rose, P., Damkjær-Ohlsen, S., & Duncan-Bendix, J. (2023). *Pædagogers arbejde med børn og unge i fritidspædagogikken*. DPU, Aarhus Universitet.

Ringskou, L., & Gravesen, D. T. (2020). "Med viden skal skole- og fritidspædagogik bygges – En kortlægning og kritisk analyse af forskningsbaseret litteratur på feltet for skole- og fritidspædagogik i Danmark". *Forskning i Pædagogers Profession og Uddannelse* 4: 20-32.

Ritzau (2023). "BUPL: Fritidsområdet må ikke ende med at betale for kortere skoledag | BUPL". Ritzau. <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/13733781/bupl-fritidsområdet-ma-ikke-ende-med-at-betale-for-kortere-skoledag?publisherId=2974949>.

Rådet for Børns Læring (2023). *Beretning for formandskabet 2023*. Rådet for Børns Læring.

Sauzet, S. (2024). "Et landkort over forskning i fritidspædagogik". I *Fritids- og ungdomspædagogik – en grundbog i fritids- og ungdomspædagogisk arbejde med større børn og unge*. Ungdomsringen.

Schultz, C. (2022). "Nødvendigheden af en teoretisk referenceramme for ungdomspædagogisk faglighed". *Forskning i Pædagogers Profession og Uddannelse* 6(2).

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu